

Kako se upravlja Švedskom

Sadržaj

Vlada i ured vlade	3
Predsjednik vlade i ministri	3
Kako posluje vlada	3
Kako posluje ured vlade	4
Djelatnost ureda vlade	4
Državna tijela	6
Proračunski proces	6
Provedba zakonodavstva	7
Društveni model Švedske	8
Demokratski sistem i sloboda glasanja	8
Upravni model Švedske-tri nivoa	8
Švedski ustavi	9
Ljudska prava	10
Ravnopravnost	10
Javnost	11
Povjerenici	11
Nadzor rada vlade	12
Švedska u svijetu	13
Švedska i EU	13
Švedska i UN	13
Nordijska suradnja	14
O Švedskoj	15
Kontakt	15

Kako se upravlja Švedskom

Vlada i ured vlade

Predsjednik vlade i ministri

Nakon svakog izbora, predsjednik švedskog parlamenta izlaže prijedlog za novog predsjednika vlade. Parlament onda imenuje predsjednika vlade i dobija zadatak da osnuje vladu. Vlada, sa predsjednikom vlade na vrhu, upravlja Švedskom. Vlada se sastoji od jednog predsjednika vlade i 23 ministra, svaki nadležan za svoje područje.

Kako posluje vlada

Vlada upravlja Švedskom i ona je pokretačka snaga koja stvara i mijenja zakone i može na taj način u velikom opsegu utjecati na razvoj društva. Vlada je, međutim, odgovorna parlamentu i mora imati podršku parlamenta da bi mogla voditi svoju politiku.

Vlada upravlja kraljevinom, što znači da vlada između ostalog:

- iznosi prijedloge zakona
- izvršava odluke parlamenta
- odgovara za proračun utvrđen odlukom parlamenta
- predstavlja Švedsku u EU
- sklapa ugovore sa drugim državama
- upravlja državnom djelatnošću
- donosi odluke u pojedinim upravnim predmetima za koje ni jedno drugo tijelo nije odgovorno.

Promjene koje vlada želi izvršiti se navode u prijedlozima, tako zvanim propozicijama, koje se predaju parlamentu na razmatranje. Vlada također izrađuje prijedloge za državni proračun.

Kad parlament donese odluku o nekom pitanju, na primjer o novom zakonu ili o državnom proračunu, zadatak vlade je da izvrši odluku parlamenta. Ako neki novi zakon građanima donese nova prava ili dužnosti, to istodobno nadležnom tijelu donosi nove radne zadatke.

Kolektivno odlučivanje

Vlada donosi zajedničke odluke u svim predmetima vlade tijekom tjednih sjednica vlade. Najmanje pet ministara moraju biti prisutni da bi vlada mogla donijeti odluku. Odluka vlade je zadnji korak jednog dugog procesa odlučivanja. Često više mjesečni posao službenika prethodi odluci vlade. Ponekad jedan predmet dotiče više ministarskih područja. U tim slučajevima odgovorni ministri zajedno razmatraju predmet. Svi ministri moraju biti složni o odluci prije nego se

ona počne razmatrati na sjednici parlamenta. Parlament donosi otprilike 6000 propozicija godišnje.

Kako posluje ured vlade

Ured vlade je državno tijelo koje funkcionira kao stožer i podržava vladu u radu upravljanja Švedske i ostvarivanja njene politike. Ured vlade se sastoji od predstavništva vlade, ministarstava i upravnog odjela. Ured vlade ima otprilike 4500 zaposlenih od kojih su otprilike 200 politički vrbovani. Tijekom promjene vlade, politički vrbovani službenici daju ostavku dok oni koji nisu politički vrbovani ostaju na svom radnom mjestu.

Predstavništvo vlade vodi i usklađuje rad ureda vlade i odgovara za usklađivanje Švedske europske politike. Predsjednik vlade je šef predstavništva vlade. U upravi svakog ministarstva postoji jedan do tri ministra od kojih je jedan šef ministarstva. Šef odjela uprave je šef uprave koji je službenik.

Službenici pomažu vladi sa izradom podloga i prijedloga za različite odluke vlade i ispituje pitanja na državnom kao i međunarodnom nivou. Najveći zadaci su provedba zakonodavstva i proračuna. Službenici također rade sa upravljanjem državnih tijela koja se svrstavaju pod dotično ministarstvo.

Rad Europske unije (EU) dotiče svaku djelatnost ministarstava i službenici iz svih ministarstava predstavljaju Švedsku u EU te pripremaju pitanja uoči sastanaka Europske unije.

Švedska ima otprilike 100 vanjskih državnih tijela. Vanjska državna tijela čine naša veleposlanstva, predstavništva, delegacije i konzulati. Skupa sa otprilike 400 honorarnih konzulata, oni čine vanjsko predstavništvo.

Djelatnost ureda vlade

Šef svakog ministarstva je član vlade, to jeste ministar. Ministarstvo može imati više članova vlade pored šefa ministarstva. Oni su u tom slučaju nadležni za posebna pitanja. Svaki član vlade ima stožer političko vrbovanih službenika, na primjer državnog sekretara, tajnika za tisak i političke eksperte.

Ispod člana vlade, poslom ministarstva upravlja najbliži suradnik člana vlade, naime državni sekretar. U svakom ministarstvu također postoji šef ekspedicije koji je odgovoran za korektno razmatranje upravnih predmeta vlade te šef prava koji odgovara za izrađivanje prijedloga zakona i propisa. Veliki dio vladinog posla pripremaju službenici na različitim odjelima ministarstva.

Ministarstvo rada

Ministarstvo rada je odgovorno za sljedeća područja: politiku radnog života, politiku radnog tržišta, integracijsku politiku, pitanja diskriminacije, ljudska prava na državnom nivou, švedsko državljanstvo i politiku o manjinama.

Ministarstvo financija

Ministarstvo financija je odgovorno za sljedeća područja: ekonomsku politiku, državni proračun, fiskalnu politiku, pitanja financijskog tržišta, pitanja hazardnih

igara, međunarodnu ekonomsku suradnju, državne tvrtke i općinsku ekonomiju te zakonodavstvo.

Ministarstvo obrane

Ministarstvo obrane je odgovorno za sljedeća područja: oružane snage, zaštitu i spremnost protiv nesreća, ratnu spremnost, međunarodnu suradnju za unapređivanje mira, narodno pravo pri oružanim konfliktima i sigurnosno politička pitanja obavještavanja.

Ministarstvo infrastrukture

Ministarstvo infrastrukture je odgovorno za pitanja prometa i infrastrukture, digitalizacije i IT, pošte i energetike.

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo pravosuđa je odgovorno za sljedeća područja: ustave i zakonodavstvo kaznenog prava, građanska i procesna prava, sudstvo, migracionu i azilnu politiku, predmete o pomilovanju u kaznenim djelima i za druge pojedine predmete kaznenih djela, politiku demokracije i pitanja potrošača.

Ministarstvo kulture

Ministarstvo kulture je odgovorno za sljedeća područja: kulturu i uslove profesionalnih umjetnika, kulturno dobro, medije, film i sport.

Ministarstvo za zaštitu okoliša

Ministarstvo za zaštitu okoliša je odgovorno za sljedeća područja: svakodnevni okoliš bez toksina, klimu, more, vodu, biološku mnogostrukost, zaštitu prirode, ciljni sistem za zaštitu okoliša, međunarodnu suradnju za zaštitu okoliša, obrtanje, nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja, zakonodavstvo zaštite okoliša, tehniku i istraživanja zaštite okoliša.

Ministarstvo privrede

Ministarstvo privrede je odgovorno za sljedeća područja: regionalni razvoj, energiju, transport i infrastrukturu, informatiku i poštu te gospodarstvo. Područje odgovornosti nad gospodarstvom uključuje tvrtke i poduzetništva, konkurentnost i dobro poslujuća tržišta te inovacije i istraživanja motivirana potrebom.

Ministarstvo socijalne politike

Ministarstvo socijalne politike je odgovorno za sljedeća područja: zdravstvenu zaštitu i liječenje, narodno zdravlje, dječja prava, invaliditet, skrb o starima, socijalnu skrb, zdravstveno osiguranje, mirovinu i ekonomsku podršku za obitelj, državnu upravu, stanovanje, izgradnju te vjerske zajednice.

Ministarstvo školstva

Ministarstvo školstva je odgovorno za sljedeća područja: predškolske ustanove i škole, univerzitete i sveučilišta, istraživajne, školovanje odraslih, školovanje duševno zaostalih, nastavu švedskog jezika za doseljenike (SFI), narodno obrazovanje, svemirske djelatnosti, ravnopravnost, omladinsku politiku te politiku civilnog društva.

Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova je odgovorno za sljedeća područja: vanjsku i sigurnosnu politiku, globalni razvoj i pomoć, trgovinsku politiku, pomoć Šveđanima u inostranstvu, narodno pravo i međunarodna ljudska prava, ratni materijal i nadzor izvoza, međunarodno surađivanje sa zemljama i regijama te unaprijeđivanje tržišta, investicija i profiliranja Švedske.

Osim ministarstava postoje također sveobuhvatne organizacije:

Predstavništvo vlade

Posao predstavništva vlade je da upravlja i usklađuje rad ureda vlade te da odgovara za usklađivanje švedske EU-politike. Ured predsjednika vlade i ministra Europske unije pripadaju predstavništvu vlade.

Upravni odjel

Upravni odjel je zajednički resurs ureda vlade i odgovara za sveobuhvatna upravna pitanja ministarstva. U to se, između ostalog, uključuje rad obnavljanja i promjena unutar ureda vlade, ekonomija državnih tijela, pitanja poslodavaca, opskrba kompetencijom, podrška za informatiku, knjižnice, arhive i dnevnike, te informacija i komunikacija.

Državna tijela

Svakom području za koje je jedno ministarstvo odgovorno pripada nekoliko državnih tijela koji primjenjuju zakone i obavljaju djelatnosti o kojima su parlament i vlada odlučili. Zavod za migraciju *Migrationsverket* i porezna uprava *Skatteverket* su primjeri državnih tijela.

Svake godine vlada donosi odluku o smjernicama za državna tijela. U njima se navode ciljevi djelatnosti državnog tijela i koliko novaca ono može upotrijebiti. Što znači da vlada ima dosta veliku mogućnost da sama upravlja djelatnostima državnih tijela. Međutim, vlada ne smije ni u jednom slučaju upravljati njihovim načinom primjenjivanja zakona ili donošenja odluka u pojedinim slučajevima. Državna tijela o tome samostalno odlučuju i izvještavaju ministarstva. U mnogim drugim zemljama ministar ima pravo da se umješa u tekući posao državnih tijela. U Švedskoj takva prava ne postoje. To se naziva zabranom ministarskog upravljanja.

Vlada je ta koja je odgovorna za zapošljavanje i postavljanje šefova (direktora) državnih tijela. Trenutno postoji otprilike 350 državnih tijela.

Proračunski proces

Posao sa državnim proračunom je jako dug proces koji počinje više od godinu dana prije nego što aktualna proračunska godina započne. Proces počinje u prosincu sa tim što ministarstvo financija vladi prezentira prognozu za razvoj društvene ekonomije. U ožujku se održavaju pregovori vlade sa fokusom na državni proračun. Glavni cilj za naredne godine se utvrđuje u proljetnoj ekonomskoj propoziciji, koja se parlamentu predaje u travnju.

Tijekom proljeća i ljeta, rad u ministarstvima se nastavlja i vlada u rujnu parlamentu predaje prijedloge za državni proračun za narednu godinu, naime propoziciju za proračun.

Dok parlament razmatra propoziciju za proračun, ministarstva izrađuju smjernice za državna tijela. Prije smjene godina, vlada donosi odluke o smjernicama za državna tijela.

Provedba zakonodavstva

Parlament Švedske donosi odluke o novim zakonima. Vlada inicira većinu prijedloga o zakonu. Vlada parlamentu predaje otprilike 200 propozicija godišnje. Neke od njih predlažu potpuno novo zakonodavstvo dok se drugi prijedlozi rade o promjenama postojećih zakona.

Istraživanja i odbori

Pojedina pitanja sa kojim vlada radi se teže rješavaju nego ostala. U takvim slučajevima vlada može postaviti posebnog istražitelja (jednu osobu) ili odbor (grupu koja se sastoji od više osoba) koji će razmatrati pitanje. Vlada opisuje zadatak u tako zvanom direktivu za istražitelja ili za odbor. Zaključci se navode u izvještaju koji postaje dostupan javnosti.

Kad vlada želi uvesti novi zakon većinom se ovako postupa:

1. Postavlja se državno istraživanje za razmatranje pitanja. Odbor ili osoba dobije zadatak da ispita uslove toga što vlada želi sprovesti. Obuhvat zadatka se opisuje u takozvanom odborskom direktivu.
2. Kad se istraga završi, istražitelj ili odbor iznose izvještaj.
3. Izvještaj se šalje svim umiješanim državnim tijelima, organizacijama, općinama i ostalim zainteresiranim koji onda mogu izjasniti svoje mišljenje. Ako je mnogo radnih tijela negativno, može se odlučiti da se pitanje ne razmatra dalje ili da se pokuša naći neko drugo rješenje nego ono koje istraga predlaže.
4. Izvještaj se također šalje zakonskom vijeću Lagrådet koji razmatra pravne aspekte.
5. Vlada poslije piše prijedlog, propoziciju, i predaje ju parlamentu.
6. Jedan od parlamentarnih odbora ima pravo da predstavi svoje stajalište u vezi prijedloga (odborsko razmatranje).
7. Parlament glasa o propoziciji. Ako se propozicija prihvati, moguće je izdati novi zakon u švedskoj knjizi zakona Svensk författningssamling (SFS).

Jedan dio zakonodavstva vezanog za Švedsku se rješava unutar Europske unije. Pojedini zakoni koji se prihvate unutar EU važe automatski u Švedskoj bez da vlada donosi odluku u pitanju.

Društveni model Švedske

Demokratski sistem i sloboda glasanja

Švedska je demokracija sa parlamentarnim načinom upravljanja, što znači da sva javna moć pripada narodu. Skupa sa 349 zastupnika parlament, koji se svake četvrte godine bira od strane naroda, donosi zakone. Nakon svakog izbora, predsjednik švedskog parlamenta izlaže prijedlog za novog predsjednika vlade. Parlament onda imenuje predsjednika vlade i dobija zadatak da osnuje vladu. Vlada, sa predsjednikom vlade na vrhu, upravlja Švedskom.

Švedska je zvanično parlamentarna monarhija sa kraljem Carl XVI Gustaf kao šefom države. Kralj ima simboličnu funkciju šefa države sa skoro isključivo ceremonijalnim zadacima.

Pri održavanju općih izbora, u Švedskoj postoji sedam milijuna državljana sa pravom glasa koji imaju mogućnost utjecati na izbor predstavnika naroda u parlamentu, županijama i općinama.

Za pravo glasanja u ta tri izbora potrebno je imati 18 napunjenih godina najkasnije na dan izbora. Povrh toga postoje posebna pravila:

- Za glasanje u parlamentarnim izborima potrebno je švedsko državljanstvo te da osoba jeste ili je bila uvedena u matičnu evidenciju građana.
- Za glasanje u općinskim i županijskim izborima potrebno je švedsko državljanstvo ili:
 - avljanstvo u nekoj zemlji koja je član Europske unije ili državljanstvo u Islandu ili Norveškoj te da je osoba uvedena u matičnu evidenciju građana, ili
 - državljanstvo u nekoj drugoj zemlji koja nije gore navedena te da je osoba već najmanje tri godine bez prekida uvedena u matičnu evidenciju građana jedne općine/županijske uprave.

Osim glasanja postoje drugi načini za utjecanje na politiku Švedske. To može na primjer biti udruženje u neku političku stranku, davanje mišljenja po pitanju rada odbora na njihovim izvještajima te učestvovanje u narodnim izborima.

Svake pete godine se također održava izbor za Europski parlament, koja je jedina direktno izabrana europska institucija. Svatko tko ima državljanstvo u nekoj zemlji koja je član Europske unije i tko je uveden u matičnu evidenciju građana ima pravo glasati u Švedskoj.

Upravni model Švedske

Švedskom se upavlja na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Povrh toga, sada postoji i EU-razina upravljanja.

Povrh toga postoji također i europski nivo.

Državni nivo

Parlament, koji ima moć donošenja zakona, predstavlja narod na državnom nivou. Vlada upravlja Švedskom kroz izvršenje odluka donesenih od parlamenta te inicira donošenje novih zakona i promjena zakona. U svom radu vlada prima pomoć od ureda vlade i državnih tijela.

Regionalni nivo

Švedska je podijeljena na 21 županiju. U svakoj županiji postoji državno regionalno tijelo, to jeste međuopćinska uprava. Druga pojedina državna tijela također imaju djelatnost na regionalnom i lokalnom nivou. Švedska ima 20 regiona. Njima upravljaju političari koji su izabrani od naroda. Glavni posao županije je zdravstvo. Županije i županijske uprave obuhvaćaju isto geografsko područje (sa jednom iznimkom) i zbog toga se obično zajedno računaju kao regionalni nivo. Najviše odlučujuće tijelo je regionalna skupština. Zakon o općinama reguliše djelatnost regiona, ali postoji također mogućnost samoupravljanja što znači da se odluke svake pojedine općine ili regiona donose unutar tog sektora.

Lokalni nivo

Švedska ima otprilike 290 općina. Općine odgovaraju za većinski dio lokalnih i državnih usluga. Neki od najvažnijih općinskih poslova su predškolske ustanove, škola, socijalna služba i skrb o starima. Općinom upravljaju političari koji su izabrani od naroda. Najviše odlučujuće tijelo je skupština općine. Djelatnost općina je u skladu sa zakonom o općinama (*Kommunlagen*) ali kao i na regionalnom nivou postoji mogućnost samoupravljanja.

Europski nivo

Pravna stečevina Europske unije obuhvata Švedsku koja učestvuje u procesu odlučivanja i izrađivanja novih zajedničkih pravila. Vlada predstavlja Švedsku u Europskom vijeću i vijeću Europske unije, koje se često naziva ministarskom vijeću ili vijeću koje propisuje smjernice za buduću suradnju. Predsjednik vlade također ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj i usklađivanje politike Europske unije u Švedskoj.

Švedski ustavi

Ustavi su uzvišeni svim drugim zakonima i nijedan zakon se ne smije kositi sa nijednim ustavom. Oni se također ne mogu izmijeniti tako lako kao ostali zakoni. Promjena ustava zahtjeva da parlament donese istu odluku dva puta. Povrh toga moraju proći dva parlamentarna izbora u periodu između donošenja takvih odluka.

Ustavi dotiču državno ustrojstvo i demokraciju, nasljedstvo prijestolja, slobodu govora i tiska te ostale osnovne slobode i prava.

- Oblik vlade iz 1974. godine sadrži osnove za državno ustrojstvo Švedske, za način rada vlade, koje osnovne slobode i osnovna pravila švedski narod ima te način održavanja izbora za parlament.

- Uredba o nasljedstvu prijestola Successionsordningen iz 1810. godine regulira načinom nasljeđivanja švedskog prijestolja, to jeste tko će postati kralj ili kraljica.
- Uredba o slobodi tiska iz 1949. godine sadrži između ostalog odredbe o slobodi tiska i pravu na upoznavanje sa javnim dokumentima.
- Ustav slobode govora iz 1991. godine regulira slobodu govora na radiju, televiziji, filmu i u ostalim medijima.

Ljudska prava

Odgovornost održavanja i poštivanja ljudskih prava ima parlament, vlada i cijela djelatnost države, regija i općina. Dugoročni cilj vlade je da osigura potpuno poštivanje ljudskih prava u Švedskoj.

Poštivanje ljudskih prava se u Švedskoj osigurava sa ustavima ali i sa drugim zakonima i propisima. Povrh toga, Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda važi kao zakon u Švedskoj od 1995. godine. Postoje također drugi međunarodni sporazumi između država koji određuju ljudska prava.

Državna politika kao i sve strane vanjske politike su prožeti radom vlade koji podržava i štiti ljudska prava. Država, općina i županija trebaju između ostalog:

- osigurati poštivanje osnovnih sloboda, kao na primjer slobodu govora, slobodu informacije i slobodu sastajanja
- zaštititi ljude od nasilja, kao na primjer od torture i samovoljnog lišenja slobode
- osigurati osnovne potrebe, kao na primjer stanovanje i školstvo
- spriječiti diskriminaciju ljudi zbog njihovog spola, etničke pripadnosti, religije ili drugog vjerskom mišljenja, invaliditeta, seksualne orijentacije, starosti ili spolno prekoračivajućeg identiteta ili izraza.

Ravnopravnost

U Švedskoj postoji duga tradicija rada sa pitanjima ravnopravnosti. Ravnopravnost znači da žene i muškarci imaju ista prava i mogućnosti u svim područjima života, na primjer iste uvjete na radnom tržištu, podijeljenu odgovornost u kućanstvu i pri odgajanju djece te ekonomsku ravnopravnost. Značajna godina u ovom kontekstu je bila 1921. godina kada su žene dobile pravo glasa. Od tada su se izvršile mnoge reforme i mnogi zakoni uspješno uveli.

Moć i utjecaj

Od polovine 1960-ih broj žena na švedskom radnom tržištu je naglo porastao i danas je zaposlenost žena na skoro istoj razini kao i zaposlenost muškaraca. Ali u nekim dijelovima društva se još uvijek vidi neravnopravna podjela moći i utjecaja između žena u muškaraca. Politika je jedno od područja u kojem je spolna ravnopravnost najravnomjernija. Udjel žena u parlamentu je oko 46% a muškaraca oko 54%. U drugim područjima kao što su znanstvene nauke, kultura, mediji, švedska crkva i gospodarstvo su žene rijeđe na vodećim položajima. U gospodarstvu je dominacija muškaraca najveća, unatoč pojedinim promjenama proteklih godina.

Javnost

Načelo javnosti

Načelo javnosti znači da djelatnost državnih tijela, parlamenta i odlučujućih općinskih skupina mora biti otvoreno koliko god je moguće. Da bi se osigurao uvid u rad, načelo o javnosti općih dokumenata je uvedeno u jedan ustav, naime u uredbu o slobodi tiska.

Načelo javnosti daje svakome pravo na uvid u javne dokumente. Dokumenti koji ulaze ili izlaze iz ureda vlade i drugih državnih tijela, na primjer pisma, odluke i istrage su većinom otvorene za javnost. Glavno pravilo je da se svi dokumenti koje neko državno tijelo primi, moraju registrirati.

Zapisi i skice se u principu ne smatraju javnim dokumentima. Ako netko želi znati koji se dokumenti nalaze ili imati uvid u dokumente koji se nalaze u nekom državnom tijelu potrebno je kontaktirati to državno tijelo.

Načelo javnosti također znači da službenici i ostali koji rade u državi, općini ili županiji imaju slobodu posredovanja. To znači da oni imaju na primjer pravo medijima dati podatke koji su inače tajni, sa iznimkom za pojedine podatke, bez da ih se za to kazni i bez da poslodavac sazna tko je dostavio podatke.

Povjerenici

Sistem povjerenika ispunjava važnu funkciju u osiguravanju otvorenosti u javnom sektoru, pojam se raširio i u druge zemlje.

U Švedskoj postoje sljedeći službeni povjerenici:

Pravni povjerenik (JO) ili povjerenici parlamenta kako se službeno nazivaju, su izabrani od parlamenta kako bi kontrolirali da državna tijela i njihovi službenici u svojoj djelatnosti prate zakone i ostale ustave koji su na snazi.

Kancelar za pravosuđe (JK) ima glavni zadatak da za vladin račun vrši nadzor nad državnim tijelima i sudovima, predstavlja državu u sudskim postupcima, regulira zahtjeve za odštetu prema državi, postupa kao tužioc u vezi pitnja o slobodi tiska i govora i kao pravni savjetnik vlade.

Povjerenik potrošača (KO) štiti prava potrošača prema tvrtkama na sudu. Glavni posao KO-a je da kontrolira da li tvrtke prate zakon o marketingu, uvjete ugovora, proizvoda i zakon o kućnoj prodaji te prodaji ha daljinu.

Povjerenik za zaštitu od diskriminacije (DO) se brine za to da se poštuju zakon protiv diskriminacije.

Povjerenik za zaštitu prava djece (BO) je predstavnik prava i interesa djece i omladine prateći konvenciju Ujedinjenih naroda za zaštitu prava djece.

Povjerenik za zaštitu prava djece i učenika (BEO) štiti prava djece i učenika u skladu sa zakonom o školstvu.

Nadzor rada vlade

Ustavni odbor (KU) je odbor u parlamentu koji ispituje obavljanje rada ministra te njihovo razmatranje predmeta vezenih za vladu. Povrh toga, KU priprema predmete koji su na primjer vezani za ustave, parlamentarne procedure te izbor za državne revizore.

Državna revizija je državno tijelo ispod parlamenta, koje ispituje državna tijela i djelatnosti te kontrolira da oni prate direktive, pravila i propise i da postignu svoje ciljeve, što znači da vlada i ostala državna tijela obavljaju svoj posao.

Pojedina državna tijela su također nadzorna tijela, što znači da je njihov posao kontroliranje djelatnosti. Država ispituje i na taj način podržava rad, županija, regija i općina. Školska inspekcija je primjer jednog nadzornog tijela koji nadzire školstvo kako bi ono pratilo zakone i pravila.

Švedska u svijetu

Paralelno sa globalizacijom i kao posljedica ulazka Švedske u Europsku uniju, međunarodna surađivanja i poslovi vezani za Europsku uniju su porastli. Sva ministarstva sudjeluju u radu Europske unije, pripremi stajališta Švedske te nadgledaju predmete i postupke suda Europske unije.

Švedska i EU

Švedska je nakon državnog izbora 1. siječnja 1995. postala član Europske unije. Članstvo znači da Švedska sudjeluje u radu Europske unije i da ima mogućnost utjecati na donošenje odluka.

Švedska nije član ekonomske i monetarne unije (EMU), što između ostalog znači da članice koriste euro kao zajedničku valutu. U rujnu 2003. godine održan je referendum o ulasku Švedske u uniju valute. 55,9% birača je glasalo protiv.

Otpriblike 1200 švedana rade unutar EU. Jedan dio njih predstavlja Švedsku i interese Švedske dok drugi imaju raznovrsna radna mjesta u administraciji EU, kao na primjer u Europskoj komisiji.

Švedska i UN

Švedska je postala član Ujedinjenih Nacija 1946. godine, godinu dana nakon što je organizacija osnovana. Od tada aktivno zalaganje u UN-u čini važan dio švedske vanjske politike.

Vlada Švedske, kao i parlament, smatra da je suradnja unutar UN-a najvažniji način do dolaska sporazuma u vezi važnih pitanja svjetskog opstanka. Takav zadatak zahtjeva jaku i blisku suradnju UN-a i lokalnih organizacija, pojedinih zemalja i civilnog društva širom svijeta.

Od 1960-ih, Švedska je sudjelovala u više operacija za održavanje mira pokrenutih od strane UN-a. Do sada je više od 70 000 Švedana odslužilo u UN-u i veliki broj njih su radili kao posrednici UN-a.

Švedska djeluje unutar širokog spektruma područja UN-a. Ona je često inicijator bitnih pitanja. Ukidanje smrtne kazne, dječja prava, ukidanje apartheida, konvencija torture, kao i u drugim područjima kao što su razoružanje, zaštita okoliša i suzbijanje narkotike su primjeri pitanja za koja se Švedska angažira. Švedska je također jedan od najvećih donatora različitim organima UN-a unutar multilateralne razvojne suradnje.

Nordijska suradnja

Formalizirana suradnja nordijskih zemalja je među najstarijim i najobuhvatnijim regionalnim suradnjama na svijetu. Politička suradnja se osniva na zajedničkim nazorima i voljom za postizanjem rezultata koji doprinose jednom dinamičkom razvoju i podižu kompetenciju i konkurentnost Nordijskih zemalja.

Nordijsko vijeće

Nordijsko vijeće, koje je osnovano 1952. godine, ima 87 članova vijeća iz Danske, Finske, Norveške, Švedske, sa Grenlanda, Islanda te Ferojskih i Ålandskih otoka. Od parlamenta izabrani članovi sjede u parlamentima zemalja i nominiraju se od dotične stranke. Direktni izbori za Nordijsko vijeće ne postoje.

Nordijsko ministarsko vijeće

Nordijsko ministarsko vijeće je osnovano 1971. godine i ono je organ za suradnju između vlada nordijskih zemalja. Ministarstvo vijeća, usprkos imenu, nije jedno već više vijeća. Većina nordijskih stručnih ministara se par puta godišnje sastaju u vijeću ministarstva. Iznimak su, između ostalih, ministri vanjskih poslova i ministri obrane, koji stoje izvan Nordijskog ministarskog vijeća. To naravno ne sprječava da se također ovi nordijski ministri sastaju.

O Švedskoj

Glavni grad: Štokholm

Stanovništvo: ca 10 milijuna stanovnika

Prosječni životni vijek: muškarci ca 81 godinu, žene ca 84 godine

Jezik: Švedski. Priznati narodni manjinski jezici: finski, laponski, tornedalski finski, romani chib i jidiš.

Oblik vladavine: parlamentarna monarhija, parlamentarna demokracija

Parlament: sa 349 predstavnika, od kojih 46,1 procenat žena i 53,9 procenata muškaraca (2018)

Površina: 450000 km², u zapadnoj Europi treća po veličini

Valuta: Krune (SEK)

Više informacija:

www.regeringen.se (na švedskom jeziku) www.government.se (na engleskom jeziku) www.sweden.se

Kontakt

Telefon

Centrala ureda vlade: +46 8 405 10 00

Pošta

Za sva ministarstva: 103 33 Stockholm

E-pošta

Potražiti na www.regeringen.se

